TEISINGUMO TEISMO (septintoji kolegija) SPRENDIMAS

2020 m. balandžio 1 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Direktyva 2003/55/EB – Gamtinių dujų vidaus rinkos bendrosios taisyklės – Vartotojų apsauga –3 straipsnio 3 dalis ir A priedo b punktas – Bendrųjų sutarties nuostatų skaidrumas – Pareiga per tinkamą terminą ir tiesiogiai informuoti vartotoją apie tarifo padidinimą“

Byloje C-765/18

dėl *Landgericht Koblenz* (Koblenco apygardos teismas, Vokietija) 2018 m. spalio 1 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2018 m. gruodžio 6 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Stadtwerke Neuwied GmbH

prieš

RI

TEISINGUMO TEISMAS (septintoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas P. G. Xuereb (pranešėjas), teisėjai T. von Danwitz ir A. Kumin,

generalinis advokatas H. Saugmandsgaard Øe,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *Stadtwerke Neuwied GmbH*, atstovaujamos *Rechtsanwalt* J. Müller,

– Europos Komisijos, atstovaujamos O. Beynet ir M. Noll-Ehlers,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

* Proceso kalba: vokiečių.

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2003 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/55/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinančios Direktyvą 98/30/EB (OL L 176, 2003, p. 57; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 12 sk., 2 t., p. 230), 3 straipsnio 3 dalies, siejamos su A priedo b ir c punktais, išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Stadtwerke Neuwied GmbH*, kaip dujų tiekėjos, ir jos kliento RI ginčą dėl mokėjimo įsiskolinimo, susidariusio dėl daugkartinio dujų kainos padidinimo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

3 Direktyvos 2003/55 2 ir 3 konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:

„(2) Šios direktyvos taikymo patirtis parodė naudą, kurią gali teikti dujų vidaus rinka, atsižvelgiant į efektyvumo padidėjimą, kainų sumažėjimą, aukštesnius aptarnavimo standartus ir konkurencingumo padidėjimą. Tačiau išliko didelių trūkumų ir galimybių gerinti rinkos funkcionavimą, ypač reikia priimti nuostatų, užtikrinančių vienodas sąlygas bei mažinančių dominavimo rinkoje ir grobuoniško elgesio riziką, taip pat užtikrinančių nediskriminacinius perdavimo ir skirstymo tarifus, kai teisė naudotis tinklu suteikiama, taikant tarifus, paskelbtus iki jų įsigaliojimo, bei užtikrinančių smulkių ir pažeidžiamų vartotojų teisių apsaugą.

(3) 2000 m. kovo 23–24 d. Lisabonoje įvykusio susitikimo metu Europos Taryba paragino imtis skubių darbų, kad būtų baigta kurti dujų ir elektros sektorių vidaus rinka, ir paspartinti šių sektorių liberalizavimą, siekiant sukurti visiškai veikiančią vidaus rinką. 2000 m. liepos 6 d. sprendimu [rezoliucijoje] dėl Komisijos antrosios ataskaitos apie energijos rinkų liberalizavimo padėtį Europos Parlamentas paprašė Komisijos priimti detalų grafiką, pagal kurį bus įgyvendinami tiksliai apibrėžti tikslai, palaipsniui tačiau iki galo liberalizuojant energijos rinką.“

4 Šios direktyvos 27 konstatuojamojoje dalyje nustatyta:

„Pagarba viešųjų paslaugų reikalavimams [reikalavimo teikti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas laikymasis] yra vienas iš pagrindinių šios direktyvos reikalavimų, todėl šioje direktyvoje svarbu pateikti bendrus minimalius standartus, kurių turi laikytis visos valstybės narės, ir kuriais atsižvelgiama į vartotojų gynimo, tiekimo saugumo, aplinkos apsaugos ir lygiaverčio konkurencijos laipsnio visose valstybėse narėse tikslus. Svarbu, kad viešųjų paslaugų [viešuosius interesus atitinkančių paslaugų] reikalavimus būtų galima aiškinti nacionaliniu pagrindu, atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes ir laikantis [Sąjungos] teisės.“

5 Direktyvos 2003/55 2 straipsnyje pateiktos tokios sąvokų apibrėžtys:

„Šioje direktyvoje:

<…>

25) „buitiniai vartotojai“ – tai gamtinių dujų vartotojai, perkantys gamtines dujas savo buitiniam vartojimui;

<…>

27) „galutiniai vartotojai“ – tai vartotojai, perkantys gamtines dujas savo reikmėms;

<…>“

6 Šios direktyvos 3 straipsnio „Viešuosius interesus atitinkančios paslaugos [Įpareigojimai teikti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas] ir vartotojų apsauga“ 3 dalyje numatyta:

„Valstybės narės imasi reikiamų priemonių, siekdamos apsaugoti galutinius vartotojus bei užtikrinti aukštą vartotojų apsaugos laipsnį, ypač siekdamos, kad būtų taikomos adekvačios pažeidžiamų vartotojų apsaugos priemonės, įskaitant atitinkamas priemones, padedančias jiems apsisaugoti nuo atjungimo. Atsižvelgdamos į tai, jos gali imtis atitinkamų priemonių, gindamos atokiuose regionuose esančius vartotojus, prisijungusius prie dujų sistemos. Valstybės narės gali paskirti tiekėją, blogiausiu atveju [valstybės narės gali paskirti garantinį tiekėją,] aprūpinantį dujomis prie tinklo prisijungusius vartotojus. Jos užtikrina aukštą vartotojų apsaugos laipsnį, ypač atsižvelgiant į bendrųjų sutarties nuostatų ir sąlygų, bendros informacijos teikimo ir ginčų sprendimo mechanizmų skaidrumą. Valstybės narės užtikrina, kad laisvieji vartotojai galėtų veiksmingai pasirinkti kitą tiekėją. Tarp priemonių, taikomų bent buitiniams vartotojams, turi būti nustatytosios A priede.“

7 Minėtos direktyvos A priede taip apibūdintos vartotojų teisių apsaugos priemonės:

„Nepažeidžiant [Sąjungos] vartotojų teisių apsaugos taisyklių, ypač [1997 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 97/7/EB dėl vartotojų apsaugos, susijusios su nuotolinės prekybos sutartimis – Tarybos ir Europos Parlamento pareiškimas dėl 6 straipsnio 1 dalies – Komisijos pareiškimas dėl 3 straipsnio 1 dalies pirmos įtraukos (OL L 144, 1997, p. 19; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 3 t., p. 319)] ir [1993 m. balandžio 5 d. Tarybos direktyvos 93/13/EB [dėl nesąžiningų sąlygų sutartyse su vartotojais (OL L 95, 1993, p. 29; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 2 t., p. 288)], 3 straipsnyje nurodytomis taisyklėmis siekiama, kad vartotojai:

<…>

b) būtų tinkamai informuojami apie bet kuriuos ketinimus pakeisti sutarties sąlygas, o informuojant apie šiuos ketinimus, jiems būtų pranešama apie jų teisę nutraukti sutartį. Paslaugų tiekėjai tiesiogiai [nedelsdami] informuoja savo vartotojus apie visus kainų padidėjimus; ši informacija pranešama pakankamai anksti, ne vėliau kaip prieš vieną įprastą sąskaitų pateikimo laikotarpį iki įsigaliojant kainų padidėjimui. Valstybės narės užtikrina, kad vartotojai galėtų laisvai nutraukti sutartis, jei naujosios sąlygos, apie kurias jiems pranešė dujų paslaugų tiekėjas, jiems nepriimtinos;

c) gautų skaidrią informaciją apie galiojančias kainas ir tarifus bei apie standartines sąlygas, kuriomis suteikiama teisė naudotis dujų paslaugomis ir pasinaudojimą šio[mis] paslaugo[mis];

<…>“

Vokietijos teisė

8 *Energiewirtschaftsgesetz* (Energetikos įstatymas, toliau – *EnWG*) 36 straipsnio 1 ir 2 dalys suformuluotos taip:

„Pareiga užtikrinti pagrindinį tiekimą

(1) Energijos tiekimo įmonės privalo tiekimo tinklo zonoms, kuriose užtikrina pagrindinį tiekimą buitiniams vartotojams, viešai paskelbti ir internete paviešinti tiekimo iš žemos įtampos elektros tinklo ar žemo slėgio sistemos bendrąsias sąlygas ir kainas, taip pat šiomis sąlygomis ir už tokias kainas aprūpinti visus buitinius vartotojus. Pareiga užtikrinti pagrindinį tiekimą netaikoma, kai dėl ekonominių priežasčių negalima reikalauti iš energijos tiekimo įmonės užtikrinti tiekimą.

(2) 1 dalyje nurodytas pagrindinio tiekimo paslaugų teikėjas – tai energijos tiekimo įmonė, kuri konkrečioje bendrojo tiekimo tinklo zonoje tiekia daugumai buitinių klientų. <…>“

9 1979 m. birželio 21 d. *Verordnung über allgemeine Bedingungen für die Gasverordnung von Tarifkunden* (Nutarimas dėl dujų tiekimo klientams, kuriems taikomi standartiniai tarifai, bendrųjų sąlygų, *BGBl.* 1979 I, p. 676, toliau – *AVBGasV*) 1 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Bendrosios sąlygos, kuriomis dujų tiekimo įmonės <…> privalo prijungti bet kurį asmenį prie aprūpinimo sistemos ir aprūpinti jį dujomis taikydamos bendruosius tarifus, įtvirtintos šio nutarimo 2–34 straipsniuose. Šios sąlygos yra sudedamoji tiekimo sutarties dalis.“

10 Pagal *AVBGasV* 4 straipsnio 2 dalį bendrųjų tarifų ir sąlygų pakeitimai įsigalioja tik viešai paskelbus.

11 *AVBGasV* 32 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyta:

„(1) Sutartiniai santykiai tęsiasi, kol viena iš šalių juos nutraukia, pranešusi prieš vieną mėnesį iki atitinkamo kalendorinio mėnesio pabaigos <…>

(2) Jei keičiami bendrieji tarifai arba dujų tiekimo įmonė pagal šį nutarimą pakeičia savo bendrąsias sąlygas, klientas gali nutraukti sutartį, pranešęs ne vėliau kaip prieš dvi savaites iki kalendorinio mėnesio, einančio po viešo paskelbimo, pabaigos.

<…>“

12 *AVBGasV* buvo panaikintas 2006 m. spalio 26 d. *Gasgrundversorgungsverordnung* (Nutarimas dėl dujų pagrindinio tiekimo, *BGBl.* 2006 I, p. 2396), iš dalies pakeistu 2016 m. rugpjūčio 29 d. įstatymu (*BGBl.* 2016 I, p. 2034). Nutarimo dėl dujų pagrindinio tiekimo 5 straipsnio 2 ir 3 dalyse numatyta:

„(2) Bendrųjų kainų ir papildomų sąlygų pakeitimai įsigalioja atitinkamo mėnesio pradžioje ir tik jeigu apie juos buvo viešai paskelbta likus ne mažiau kaip šešioms savaites iki planuojamo pakeitimo. Pagrindinio tiekimo paslaugų teikėjas privalo paviešindamas kartu nusiųsti savo klientams laišką su pranešimu apie numatomus pakeitimus ir juos paskelbti savo interneto svetainėje; tam jis turi suprantamai nurodyti pakeitimo apimtį, priežastis, sąlygas ir 3 dalyje numatytas kliento teises bei 2 straipsnio 3 dalies pirmo sakinio 7 punkte numatytą informaciją.

(3) Keičiant bendrąsias kainas ar papildomas sąlygas, klientas pakeitimų įsigaliojimo momentu turi teisę nutraukti sutartį nesilaikydamas nutraukimo termino <…>“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

13 *Stadtwerke Neuwied* yra gamtinių dujų tiekėja, ji veikia kaip pagal Vokietijos privatinę teisę įsteigta bendrovė, kurią, kaip komunalinę įmonę, kuriai pavesta teikti visuomenei bendrojo intereso paslaugas, valdo valstybė; Noivydo (Vokietija) miestas yra jos vienintelis akcininkas, o šio miesto meras – jos stebėtojų tarybos narys.

14 RI nuo 2004 m. liepos 28 d. yra *Stadtwerke Neuwied* klientas. Ši dujų tiekėja įsipareigojimus vykdė pagal pagrindinio tiekimo sutartį. Nuo 2005 m. sausio mėn. iki 2011 m. rugsėjo mėn. *Stadtwerke Neuwied* didino tarifus dydžiu, atitinkančiu padidėjusių gamtinių dujų įsigijimo išlaidas, kartu atsižvelgdama į kitose dujų sektoriaus srityse sutaupytas išlaidas. Ji iš RI reikalauja sumokėti 1 334,71 EUR sumą, atitinkančią dėl šio tarifo patikslinimo susidariusį įsiskolinimą. RI nebuvo asmeniškai informuotas apie minėtus patikslinimus, tačiau pažymėtina, kad *Statdwerke Neuwied* savo kainas, bendruosius tarifus ir sutarčių patikslinimus buvo paskelbusi savo interneto svetainėje. Be to, apie tarifo padidinimus buvo skelbiama regioninėje spaudoje.

15 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme RI tvirtino, kad su *Stadtwerke Neuwied* sudarytoje tiekimo sutartyje nebuvo galiojančios sąlygos dėl kainų peržiūros, ir užginčijo *Stadtwerke Neuwied* reikalavimus. Jis visų pirma laikėsi nuomonės, kad *Stadtwerke Neuwied* neturėjo galiojančios teisės tikslinti savo kainas, kad reikalaujama vartojimo kaina yra neteisinga ir kad vienpusė kainų nustatymo teisė pagal *AVBGasV* 4 straipsnį, jeigu tokia apskritai egzistuoja, nėra skaidri. Tuo remdamasis, RI priėjo prie išvados, kad dujų kainos padidinimai negaliojo. Be to, RI pareiškė priešieškinį, prašydamas konstatuoti, kad tiekėjo nustatytos kainos buvo neteisingos ir nepagrįstos, ir pareikalavo grąžinti dalį sumų, sumokėtų *Stadtwerke Neuwied* nuo 2005 m. sausio 1 d. iki 2011 m. gruodžio 31 d.

16 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad jo nagrinėjamo ginčo išsprendimas priklauso nuo Direktyvos 2003/55 nuostatų išaiškinimo.

17 Jis laikosi nuomonės, kad dėl *Stadtwerke Neuwied* nepranešimo laiku ir tiesiogiai vartotojams apie dujų kainos padidinimus gali būti kvestionuojamas tų kainos padidinimų galiojimas, nes, kilus ginčui, kaip antai nagrinėjamam pagrindinėje byloje, iš Direktyvos 2003/55 3 straipsnio 3 dalies ir A priedo b ir c punktų kylančiu skaidrumo reikalavimu galima tiesiogiai remtis, nors ši direktyva į Vokietijos teisę ginčijamu laikotarpiu nebuvo perkelta.

18 Kaip vis dėlto patikslina prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, jo požiūris grindžiamas prielaida, kad, atsižvelgiant į tai, kad minėta direktyva nebuvo perkelta į nacionalinę teisę, Direktyvoje 2003/55 numatytas skaidrumo reikalavimas taikomas tiesiogiai ir juo privatus asmuo gali remtis prieš privatinės teisės reglamentuojamą bendrovę, kaip antai *Stadtwerke Neuwied*, ir kad nuo šio reikalavimo laikymosi priklauso kainos galiojimo padidinimas.

19 Šiuo klausimu jis pabrėžia, kad *Bundesgerichtshof* (Aukščiausiasis Federalinis Teismas, Vokietija) yra nusprendęs, kad klostantis pagrindinės bylos aplinkybėms galiojusių nacionalinių nuostatų nebuvo galima aiškinti taip, kad jos atitiktų Direktyvą 2003/55. Kadangi *Bundesgerichtshof*, beje, paneigė tiesioginį šios direktyvos taikymą, jis priėjo prie išvados, kad tokia situacija negalėjo lemti ginčijamų kainų padidinimo negaliojimo, ir pripažino *Stadtwerke Neuwied* teisę tikslinti kainas remiantis papildomu dujų tiekimo sutarties aiškinimu.

20 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar Direktyvos 2003/55 3 straipsnio 3 dalies nuostata, siejama su A priedo b ir c punktais, turi būti aiškinama taip, kad tiesioginis kliento informavimas apie tarifų padidinimą yra padidinimo galiojimo sąlyga. Jis taip pat siekia išsiaiškinti, ar šios nuostatos taikomos tiesiogiai, nes pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją gali būti laikomos besąlyginėmis ir pakankamai aiškiomis ir jomis buvo pasiremta prieš subjektą, t. y. *Stadtwerke Neuwied*, kuris irgi pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją galėtų būti laikomas pavaldžiu valstybei ar jos kontroliuojamu arba turinčiu specialiųjų teisių, viršijančių nuostatas, taikomas privačių asmenų tarpusavio santykiams.

21 Šiomis aplinkybėmis *Landgericht Koblenz* (Koblenco apygardos teismas, Vokietija) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar [Direktyvos 2003/55] 3 straipsnio 3 dalis, siejama su A priedo b ir c punktais, turi būti aiškinama taip, kad aplinkybė, jog dujų vartotojai nebuvo per tinkamą terminą tiesiogiai informuoti apie būsimo dujų tiekimo tarifų pakeitimo sąlygas, priežastis ir mastą, prieštarauja tokio tarifų pakeitimo veiksmingumui?

2. Jei į šį klausimą būtų atsakyta teigiamai,

ar [Direktyvos 2003/55] 3 straipsnio 3 dalis, siejama su A priedo b ir c punktais, nuo 2004 m. liepos 1 d. yra tiesiogiai taikytina pagal privatinę teisę (kaip Vokietijos *GmbH* (ribotos atsakomybės bendrovė)) organizuotai tiekimo įmonei, nes minėtos šios direktyvos nuostatos turinio požiūriu yra besąlyginės, taigi taikytinos be papildomo perkėlimo į nacionalinę teisę akto, ir jomis piliečiams suteikiamos teisės organizacijos, įsteigtos pagal privatinę teisę, tačiau pavaldžios valstybei, nes ji yra vienintelė įmonės akcininkė, atžvilgiu?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

22 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2003/55 3 straipsnio 3 dalis, siejama su jos A priedo b ir c punktais, turi būti aiškinama taip, kad tuomet, kai garantinis dujų tiekėjas asmeniškai neinformuoja klientų apie tarifų pakeitimus, atliktus tik norint perkelti padidėjusias gamtinių dujų įsigijimo išlaidas, bet nesiekiant pelno, atitinkami tarifų pakeitimai galioja su sąlyga, kad buvo laikytasi minėtose nuostatose numatytų šio tiekėjo skaidrumo ir informavimo pareigų.

23 Primintina, kad Direktyva 2003/55 siekiama pagerinti dujų vidaus rinkos veikimą. Taigi, kad tinkamai veiktų konkurencija, reikalinga nediskriminacinė ir skaidri prieiga prie tinklo už tinkamą kainą, ir tai turi didelę reikšmę užbaigiant dujų vidaus rinkos kūrimą (2014 m. spalio 23 d. Sprendimo *Schulz ir Egbringhoff*, C-359/11 ir C-400/11, EU:C:2014:2317, 39 punktas).

24 Todėl vartotojų apsaugos reikalavimai įtvirtinti Direktyvos 2003/55 nuostatose ir yra glaudžiai susiję su atitinkamų rinkų liberalizavimu ir tikslu, kurio taip pat siekiama šioje direktyvoje, užtikrinti stabilaus aprūpinimo dujomis saugumą (2014 m. spalio 23 d. Sprendimo *Schulz ir Egbringhoff*, C-359/11 ir C-400/11, EU:C:2014:2317, 40 punktas).

25 Atsižvelgiant į šį tikslą ir į šiuos reikalavimus, Direktyvos 2003/55 3 straipsnio, reglamentuojančio įpareigojimus teikti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas ir vartotojų apsaugą, 3 dalyje numatyta, kad valstybės narės imasi reikiamų priemonių, siekdamos apsaugoti galutinius vartotojus ir užtikrinti aukštą vartotojų apsaugos laipsnį. Be to, siekdamos užtikrinti prie dujų tinklo prisijungusių vartotojų aprūpinimo dujomis saugumą, valstybės narės gali paskirti garantinį tiekėją. Bet kuriuo atveju šios priemonės bent jau buitinių klientų atveju apima priemones, nurodytas šios direktyvos A priede.

26 Direktyvos 2003/55 A priedo b punkte nurodyta, kad 3 straipsnio 3 dalyje numatytomis priemonėmis visų pirma siekiama užtikrinti, kad paslaugų teikėjai nedelsdami laiku informuotų savo abonentus apie kainų padidinimus, tačiau bet kuriuo atveju prieš pasibaigiant įprastam ataskaitiniam laikotarpiui, einančiam po padidėjusių kainų įsigaliojimo. Pagal šią nuostatą valstybės narės taip pat užtikrina, kad vartotojai galėtų laisvai nutraukti sutartis, jei naujosios dujų tiekimo sąlygos jiems nepriimtinos. Kaip nurodyta šios direktyvos A priedo c punkte, klientai gauna skaidrią informaciją apie galiojančias kainas ir tarifus.

27 Konstatuotina, kad iš šių nuostatų formuluočių vis dėlto nematyti, ar dujų tiekėjui tenkančių skaidrumo ir informavimo pareigų laikymasis yra sąlyga, lemianti pakeistų dujų tiekimo tarifų galiojimą.

28 Visgi Teisingumo Teismas yra nusprendęs, jog tam, kad klientai galėtų visiškai ir realiai pasinaudoti šiomis teisėmis ir viską žinodami priimti sprendimą galbūt nutraukti sutartį ar ginčyti tiekimo kainos pakeitimą, jiems per tinkamą terminą iki šio pakeitimo įsigaliojimo turi būti pranešta apie jo priežastis, sąlygas ir apimtį (2014 m. spalio 23 d. Sprendimo *Schulz ir Egbringhoff*, C-359/11 ir C-400/11, EU:C:2014:2317, 47 punktas).

29 Tai reiškia, kad Direktyvos 2003/55 A priedo b ir c punktuose nustatytomis skaidrumo ir informavimo pareigomis siekiama, kaip užsibrėžta pagal vartotojų apsaugos tikslą, užtikrinti, kad klientai galėtų įgyvendinti savo teisę atsisakyti sutarties arba ginčyti tiekimo kainos pakeitimą.

30 Vis dėlto ši klientų teisė negalėtų būti užtikrinta, o Direktyvos 2003/55 A priedo b ir c punktų nuostatos prarastų veiksmingumą, jeigu dujų tiekėjas, visų pirma neinformuodamas asmeniškai klientų apie planuojamą tarifo pakeitimą, pažeistų skaidrumo ir informavimo pareigas.

31 Be to, primintina, kad, atsižvelgiant į specifines pagrindinės bylos aplinkybes, *Stadtwerke Neuwied* veikė kaip garantinė tiekėja, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2003/55 3 straipsnio 3 dalį, ir kad šios tiekėjos vėliau atliktais tarifų pakeitimais norėta tik nesiekiant pelno perkelti padidėjusias gamtinių dujų įsigijimo išlaidas.

32 Tačiau, kaip yra nusprendęs Teisingumo Teismas, kadangi toks dujų tiekėjas, laikydamasis nacionalinės teisės nuostatose įtvirtintų pareigų, privalo sudaryti sutartis su klientais, kurie to prašė ir kurie turi teisę pasinaudoti tuose teisės aktuose numatytomis sąlygomis, reikia atsižvelgti į tų tiekėjų ekonominius interesus, nes jie negali pasirinkti kontrahento ir nevaržomai nutraukti sutarties (2014 m. spalio 23 d. Sprendimo *Schulz ir Egbringhoff*, C-359/11 ir C-400/11, EU:C:2014:2317, 44 punktas).

33 Šiomis aplinkybėmis laikytina, kad tuomet, kai dujų tiekėjo tarifų pakeitimais tik perkeliamos padidėjusios dujų įsigijimo išlaidos ir jos įskaitomos į paslaugos kainą tiekėjui nesiekiant jokio pelno, tokių pakeitimų negaliojimas dėl to, kad apie juos klientui nebuvo pranešta asmeniškai, gali kelti rimtą grėsmę ekonominiams dujų tiekėjo interesams.

34 Todėl tarifų padidinimo dydžiu, atitinkančiu dujų įsigijimo išlaidų padidėjimo perkėlimą, galiojimas negali priklausyti nuo to, ar minėti klientai buvo asmeniškai informuoti, nes tiekėjas privalo užtikrinti savo klientų aprūpinimo saugumą. Priešingu atveju ekonominė rizika, kurią patirtų dujų tiekėjas, galėtų kelti grėsmę Direktyvoje 2003/55 numatyto aprūpinimo saugumo tikslo įgyvendinimui ir neproporcingai pakenkti šio tiekėjo ekonominiams interesams.

35 Kadangi neinformavimas asmeniškai apie tarifų pakeitimus net ir tokioje situacijoje vis dėlto daro poveikį vartotojų apsaugai, reikia, kad, pirma, tokio tiekėjo klientai galėtų bet kuriuo momentu nutraukti sutartį ir, antra, tokiems klientams dėl dujų tiekimo už tarifą, apie kurį jie negalėjo žinoti iki tarifo įsigaliojimo, būtų numatyta galimybė pasinaudoti tinkamomis teisių gynimo priemonėmis, kad galėtų pareikalauti atlyginti žalą, kurią galėjo patirti dėl to, kad iš jų buvo atimta galimybė per tinkamą terminą pasinaudoti savo teise pakeisti tiekėją, siūlantį palankesnį tarifą. Šiuos klausimus turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

36 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą atsakytina taip, kad Direktyvos 2003/55 3 straipsnio 3 dalis, siejama su jos A priedo b ir c punktais, turi būti aiškinama taip, kad tuomet, kai garantinis dujų tiekėjas asmeniškai neinformuoja klientų apie tarifų pakeitimus, atliktus tik norint perkelti padidėjusias gamtinių dujų įsigijimo išlaidas, bet nesiekiant pelno, tai, ar buvo laikytasi minėtose nuostatose numatytų šio tiekėjo skaidrumo ir informavimo pareigų, nėra atitinkamų tarifų pakeitimų galiojimo

sąlyga, jeigu klientai bet kuriuo momentu gali nutraukti sutartį ir turi tinkamų teisių gynimo priemonių, kad jiems būtų atlyginta žala, kurią galėjo patirti dėl to, kad nebuvo asmeniškai informuoti apie pakeitimus.

Dėl antrojo prejudicinio klausimo

37 Atsižvelgiant į atsakymą, pateiktą į pirmąjį prejudicinį klausimą, į antrąjį klausimą atsakyti nereikia.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

38 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (septintoji kolegija) nusprendžia:

2003 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/55/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinančios Direktyvą 98/30/EB, 3 straipsnio 3 dalis, siejama su jos A priedo b ir c punktais, turi būti aiškinama taip, kad tuomet, kai garantinis dujų tiekėjas asmeniškai neinformuoja klientų apie tarifų pakeitimus, atliktus tik norint perkelti padidėjusias gamtinių dujų įsigijimo išlaidas, bet nesiekiant pelno, tai, ar buvo laikytasi minėtose nuostatose numatytų šio tiekėjo skaidrumo ir informavimo pareigų, nėra atitinkamų tarifų pakeitimų galiojimo sąlyga, jeigu klientai bet kuriuo momentu gali nutraukti sutartį ir turi tinkamų teisių gynimo priemonių, kad jiems būtų atlyginta žala, kurią galėjo patirti dėl to, kad nebuvo asmeniškai informuoti apie pakeitimus.

Parašai.